

ERDÉLYI MAGYARÁG

Felelős szerkesztő:

Zágoni Dezső

Független politikai napilap, megjelenik minden reggel.
Szerkeszt. órák: dut. 6-11 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Oradea (Nagyvárad), A. Iancu (Kossuth-u.) 10. Telefon: 380.

Ara 1 lej

II. évfolyam, 98 szám

Szombat

1933 Április 8.

Hitler álma

Németországban olyan térképek vannak, amelyek szerint az új német birodalom keleti határát a Balaton mosná. -- Vajjon mit szól ehhez Meskó magyar hitlerista képviselő. -- A katolikusok a legélesebben szembefordultak a hitleri „igazsággal”
Kényszer halása volt a fuldai püspöki határozat?

Berlin, ápr. 6.

Az az ellenhatás, amelyet a németországi bojkott-mozgalom világszerte kiváltott teljes egészében igazolta azt, hogy a norogkeresztesek akciója tulajdonképpen visszafelé sült el. Hitlerének sikerült a közvélemény figyelmét magukra terelniük, ez azonban korántsem történt abban a formában, ahogy azt eredetileg Berlinben várták.

Hitler tervei — amiknek egyik szerves része volt a bojkott-mozgalom, sokkal messzebbmenők voltak, mint arra az első pillanatokban következtetni lehetett. Ezek a tervek főbb vonalaiban elsősorban is magyar szempontból, majd pedig a katolicizmus szempontjából rendkívül figyelemre méltók.

A tervekből, amik ép oly merészek és fantasztikusak, mint mindaz, ami a müncheni Barna Ház kapuján lendült ki a nagyvilágba, kibontakozik Hitler mesékbe illő álma a harmadik nagynémet birodalmáról.

Hitler álma.

Egy hatalmas térkép, amelyen a harmadik nagynémet birodalom határait egészen a Balatonig vonja meg a teuton erőszakosság.

EGY HITLER FELE TERKEP

Budapest, ápr. 6.

A Magyar Cobden Szövetségben érdekes előadást tartott dr. Pethő Sándor: A legitimizmus és a demokrácia címmel. Előadásában dr. Pető Sándor többek között a következőket mondotta:

„Nem akarunk beleavatkozni egy nagy állam belügyeibe, de a hitlerizmust s a vele kapcsolatos pángermán eszméket iránt való rajongást legalább is komikusnak tartjuk akkor, amikor a Hitler mozgalom úgynevezett felelőtlen elemei

olyan térképet hoznak forgalomba, amelyek Németország keleti határait a Balatonig terjesztik ki.

Hogy pedig Gömbös Gyula magyar miniszterelnök sem lelkesedik valami tulságosan nagyon a horogkeresztes eszmékért, azt dokumentálja legutóbbi beszéde, amelynek kapcsán a következőket mondotta:

— Nálunk nincsenek ilyen figyelmeztető táblák: Achtung!

**HITLERÉK ANTISZEMITIZ.
MUSA TARTHATATLAN**

Bécs, ápr. 6.

Most itt ismertetjük a katolicizmus álláspontját a hitlerizmussal szemben:

Cirille Fischer ausztriai ferencrendi szerzetes, a leghíresebb hitszónokok egyike felhívásteljes beszédében támadta a németországi antiszemitizmust.

— Amit valaha a zsidók rágalmának

hittek, — mondotta Cirill Fischer — abból ma német valóság lett, hiszen

a zsidókat Németországban kiűzték a hivatalokból,

megakadályozták orvosi és ügyvédi hivatásuk folytatását, a zsidókat meg akarják fosztani állampolgárságuktól.

Az a faji farizeusság, amely a zsidók szemében meglátja a szálkát, de a

saját szemében nem látja meg a gerendát, nem fogja megoldani a zsidó kérdést.

Szentszék elítéli azt a gyűlöletet, amely zsidók ellen irányul, mert ennek a népnek isteni küldetése volt.

Végül Cirill Fischer beszédét a következőképpen fejezte be:

„...aki antiszemitizmussal akarja megoldani a zsidó-kérdést, annak fejében agyvelő helyett pszichózis van.

**A FULDAI PÜSPÖK KON.
GRESSZUS**

Berlin, ápr. 6.

Bizonyos politikai körök még mindig nem tértek napirendre a fuldai püspök kongresszus határozata felett. Valószínűnek tartják, hogy a kongresszus pressziójára hozták azt a határozatot, hogy a hitlerizmus a maga felfogásaival veszélyezteti a katolikus egyház érdekeit.

A Republique vádol

Éles sajtótámadás Titulescu párisi működése ellen

Páris, ápr. 6.

Titulescu román külügyminiszter párisi tárgyalásaival kapcsolatosan igen éles hangú cikket írt a Republique. A lap megütőközéssel veszi tudomásul, hogy Titulescu kullisszák mögötti játékával el akarja gáncsolni ismét a kibontakozás lehetőségét.

Interpellálások napja a Kamarában

Sokat használják a miniszterek a szalonkocsikat
— mondta az egyik képviselő

Bukarest, ápr. 6.

A Kamara tegnapi ülésén a napirend előtt számos interpelláció hangzott el. Stelcescu vasgárdista a jassii egyetemet támadta, Vasu avarescanus képviselő tiltakozott az ellen, hogy a miniszterek tulsokat használnak a szalonkocsikat. Réti a magyar gazdasági szövetség képviselője tiltakozott az ellen, hogy az ipar- és tanonciskolákat ál-

lami megrendelésekkel halmozták el és ezáltal válságba sodorják az iparos-társadalmat.

Dan Zacharie nyugalmazott tengerész, tiszt azt követelte, hogy egy új chifre-kulcsot létesítsenek, ami kellőleg megtudja őrizni a hadititkokat, míg Modreanu szigorú vizsgálatot követelt a Romano American adóügyeiben.

Szabad a sörivás Amerikában

Newyork, ápr. 6.

Tegnap éjjelkor az Egyesült Államok 19 országában megszűnt az alkohol tilalom és megkezdődött a sörkimérés. Egyedül

Newyork város képez kivételt, amelynek vendéglői csak holnap kezdik a sör kimérését.

Megnyílnak a börtönök kapui

37 letartóztatott grivitai zendülőt szabadlábra helyeztek

Bukarest, ápr. 6. Mint ismeretes a grivici véres zendülés ügyében 130 munkást vettek őrizetbe.

Az újabb értesülések szerint a hatóságok 37 munkást szabadlábra helyeztek. A többi szabadlábra helyezése is napok kérdése.

Leleplezték a spanyol szindikalisták puccskísérletét

Több letartóztatás történt. -- A házkutatások során nagy mennyiségű bomba, lőszer és fegyver került rendőrkézre

Madrid, ápr. 6. A tegnapi nap folyamán házkutatást tartottak a madridi szindikalista munkások székházában, ahol az összes jelenlevőket letartóztatták. A rendőrség ezenkívül számos házkutatást tartott és több száz letartóztatást fogatosított. Nagymennyiségű bombát és lőfegyvereket koboztak el a hatóságok. Ezek az intézkedések egy széleskörű

puccskísérlettel állnak kapcsolatban, melyet a szindikalista munkások terveztek egy közeli időpontban. A helyzet komolyságára mi sem jellemzőbb mint hogy a minisztertanács éjjeli ülést tartott, amelyen a szükséges óvintézkedéseket beszélték meg. Ezeket végre is hajtották, úgy hogy a puccsnak így valószínűleg elejét is vették. A letartóztatások még most is országsszerte folynak.

A B-listára helyezett tisztviselők a miniszterelnök elé vitték sérelmüket

Bukarest, ápr. 6. Az a körülmény, hogy a kormánynak az a szándéka, hogy nagyobb számú köztisztviselőt akar B-listára helyezni takarékossági szempontból, a tisztviselők körében nagy nyugtalanságot keltett. A B-lista előtt álló tisztviselők tegnap délelőtt a parlament épülete előtt tüntetést rendeztek és a parlamentben fel akarták keresni Vaida Sándor

miniszterelnököt. A csendőrkordon a tömeget viaszszoritotta. Különösebb hatósági beavatkozásra azonban nem került sor. Később az a hír érkezett, hogy Vaida Sándor a miniszterelnökségen fogadja a tisztviselők küldöttségét, ami meg is történt. Vaida Sándor a küldöttség előtt megnyugtató kijelentést tett.

En is Pista, te is Pista...

Csunya lopási ügy támadt a két István mulatozásából

Bukarest, ápr. 6. Barbulescu és Lazarescu bukaresti kereskedők — mindkettő a hangzatos István névre hallgat — hosszú évek óta tartó barátságban éltek egymással. A boltjaik egymás mellett voltak a Strada Bibescu Voda során és a lakásuk is a közelben volt. A múlt hét egyik estéjén, mint máskor is, együtt iddógáltak az egyik kis vendéglőben. Barbulescunak igen nagy volt a szomjúsága és ennek hatása alatt annyira elázott, hogy nem volt képes a saját lábán hazamenni. Lazarescu barátja taxiba ültette és úgy

szállította haza. Közben azonban megállította az autót Barbulescu boltja előtt, majd barátja zsebéből kilopta az üzlet és a pénztárszékény kulcsát. A pénztárból kiemelt harminchárom ezer lejt, aztán a kulcsokat visszacsémpészte Barbulescu zsebébe, akit — mint hű barátához illik — odahaza átadott a feleségének. Barbulescu csak tegnap vette észre a harminchárom ezer lejnek hiányát és azonnal jelentést tett a rendőrségnek azzal, hogy a lopással Lazarescut gyanúsítja. Lazarescu az első kerestkérdések után beismerő vallomást tett, mire letartóztatták.

Tetemrehívás alkalmával megtört a gyilkos akit a miskolci ügyészségre kísértek

Miskolc, ápr. 6. Ismeretes, hogy Bota községben egy tolvaj lelőtte Bognár Józsefnét és a segítségére siető Hagymásy Géza nevű 21 éves fiatalembert. Budapestről jött jelentés szer-

int Bognárné halála előtt néhány perccel visszanyerte eszméletét és a csendőröknek annyit tudott kinyögni: Bárdos volt, megismertem, ő lőtt reám. A csendőrök megletartották. Van

dos Agoston nevű fiatalembert. Jómódú gazdászülők gyermeke. A fiu azonban már fiatal korában rossz utra tévedt. Többször megbüntették lopásért és most is eljárás indul ellene. Szülei kitiltották házukból.

A fiatalembert szülei elhagyott tanyáján találták meg. Mindent tagadott. Eppen ebben az időben boncolák fel a kozségi halottasházban a gyilkosság másik áldozatát, Hagymásy Gézát, aki segítségére akart sietni Bognárnénak, de két lövéstől találva holtan esett össze.

A csendőrök a halottasházba vezették Bárdos Agostont, akinek végig kellett néznie a boncolást. A szörnyű látvány megtörte a gonosztevőt. Bevallotta, hogy ő követte el a gyilkosságot.

— Libát mentem lopni, — mondotta — de Bognárné észrevette, hogy a disznóólban vagyok. Vasvillát fogott rám, erre én önvédelemből fegyveremet használtam. Mióta szokás Manlicher-fegyverrel libát lopni? — kérdezték a csendőrök. Hiába faggatták, nem mondta meg, honnan szerezte a Manlichert. A gyilkos legényt letartóztatták és Miskolcra kísérték.

A „nagyipari szövetség” Németországban benyújtotta lemondását

Berlin, ápr. 6. A német „Nagyipari Szövetség” vezetősége váratlanul benyújtotta lemondását. Ez a hír nagy feltűnést keltett Berlinben. A „Nagyipari Szövetség” vezetését egy három tagú direktórium veszi át.

Hitler Adolf birodalmi kancellár egyébként szombaton este háromnegyed hétkor, Goering pedig vasárnap délelőtt nagy propaganda beszédet mondanak a német rádióban.

Győzött a Bocskai Törökországban

Sztambul, ápr. 6. A Bocskai tegnap játszotta első mérkőzését Törökországban, amelyet fölényesen nyert meg. A Bocskai a Feszer-Dakce csapatát 3:1-re győzte le. A félidő eredménye 1:1 volt.

Tenyészbikát vásároltak az angolok a Bánságból

Temesvár, ápr. 6. Tegnap reggel angol gazdák érkeztek Temesvárra. Az angol vendégek megtekintették a köztárgyhídat és azután Baran Koriolán dr. megyei prefektus társaságában a megye több községébe indultak, ahol a bánsági állattenyésztést tanulmányozzák. Hír szerint az angolok azzal a tervvel foglalkoznak, hogy Anglia részére nagyobb mennyiségben tenyészállatokat vásárolnak.

Időjárás

Változékony idő kisebb fűtéselek lehetőségek.

RADIOMŰSOR

PÉNTEK

BUDAPEST. 9.15: Hegedű, ének, szonóra. 12.05: Szalonzene. 13.30: Testnevelési előadás. 15.30: Diákfórá. 16: Ernyei Frl. gyűjteménye előadása. 17: Müller Vilmos dr. előadása. 17.30: Egyházi óra 18.30: Honvédszínház. 19.30: Külügyi negyedóra. 19.45: Moller Károly novellája. 20.20: Közvetítés Varsóból. Utána cigányzene (Veres Károly). 22.45: Gramofon.

ERDELYI

1937

Szótár

Egy bukaresti vicclap, az Incotro rovatot nyitott a leghasználtabb kifejezések-ről. Ebben az érdekes rovatban olvashatjuk az alábbi meghatározásokat:

Esemény. Amikor a bank pénztárosa-nál valaki jelentkezik s a pénztáros szerény kérdésére, vajjon váltani akar-e, büszkén azt feleli: Nem, fizetni jöttem a tartozásomat.

Zsidó. Igen fontos és hasznos ember-ajta minden ország számára. Ha nem volna ő, kire háritanák a katasztrófák ódiúmat?

Excentrikus. Az olyan ember, aki téli-kabát hiányában, farkasordító hidegben, januárban nyári öltözetben sétál az uccán.

Szakértő. Olyasvalaki, aki Franciaor-számban a bevételeket ellenőrzi és ezért ha-vi tizenötezer lejt kap, míg Romániában el-lenőrzi a költségvetést és ezért néhány mil-liót adnak neki évenként.

Európai Aki hisz Genfben. Aki Genfben utazik. Aki Genfben beszél. És aki Genfből jön.

Takarékosság. Néhány tisztviselő zse-niális találmánya, hogy 4300 lejt havi fizetés mellett négy-öt millió lejnyi tőkét gyűjtse-nek.

Nevelő: Olyan egyén, aki azon fárado-zik, hogy a kisgyermekbe beleoltsa a nagy emberek hibáit.

A szótár ezzel még korántsem merült ki. Folytatni lehetne reggelig.

Harmincezer lejre büntették kovakő árusítás miatt

A nagyváradi koldus Rotschild tragikus esete

A múlt év egyik napján Rotschild Sa-lamon nagyváradi lakos elé toppant egy vad idegen ember a piacon és rávált:

— Most meg vagy végre, gazember, megfogtalak!

Ezzel Rotschild zsebébe nyúlt és zsong-lóri mozdulattal előrántotta onnan egy zacskót.

Rotschild csodálkozva bámult a zacskó-ra, de még jobban bámult, amikor a zacskóból 300 kovakő került elő. Rotschildot azonnal lefűllették és 50 ezer lejre büntették meg. A szerencsétlen ember, aki kecssegető nev dacára sem rokona a milliomos Rot-schildoknak, sőt a hirneves család elveivel homlokegyenest ellenkező foglalkozásból, így többek között koldulásból él, hiába tiltako-zott, hiába sirt, bezárták, mert nem tudott fizetni.

Kethónapi fogság után tegnap került ügye a törvényszék elé, ahol Rotschild el-mondotta, hogy ő koldus, vagy zsargonul mondv „snarrer” és soha életében nem lá-tott egy fia kovakövet sem. Megesküdött vallomására és kétségbeesetten kérte, hogy helyezték szabadlábra, mert halvány sejtjel-me sincsen, hogy került ide.

A törvényszék hosszas tárgyalás után 30 ezer lejre szállította le a büntetését. Mi-vel a peches Rotschildnak egy banyja sincs, a büntetést le kell ülnie.

— A vő-jelölt, aki vérét áldozza jöven-dőbeli anyósa életéért. Belgrádból jelentik: A belgrádi sebészeti klinikán már hónapok óta súlyos betegen fekszik Magdics Miléva asszony. Magdics Milévának súlyos májbaja van s már többször vérátömlesztéssel akar-tak segíteni a baján. Most azonban újabb vérátömlesztésre volt szükség, azonban nem tudtak senkit sem találni, aki a beteg asz-tonynak vért adott volna. Az utolsó pilla-natban azonban Markovics Bora mérnökhal-latban azonban Markovics Bora mérnökhal-latba vállalkozott arra, hogy vért ad a sze-rencsétlen asszonynak. Markovics Bora Mag-dicsné leányának a vőlegénye és ezért vállal-kozott arra, hogy a vérét áldozza a jövendő-beli anyósa életéért. A műtét sikerült s Mag-dics Miléva állapotában öröndetes javulás állott be.

Egy év múlva kerülnek kifi-zetésre a postatakarék betétek

A magyar kormány csak Jugoszláviával és Csehszlovákiával való megegyezés után utalja ki az összeget

Bukarestből jelentik: Lapunk ezideig már többször foglalkozott azoknak a betéte-seknek a szomorú sorsával, akik a régi világ-ban a nagy bizalomnak örvendő postataka-rékpénztárban helyezték el megtakarított pénzüket. Rámutattunk arra, hogy ezeknek a betéteseknek tulajdonán nagy része kis-ember s így az államnak elsőrendű köteles-sége, hogy őket valamilyen meghatározan-dó kulcs szerint sürgősen kártalanítsa. A betétkönyveket már négy évvel ezelőtt be-szedték s amint most értesülünk, a beváltás 1:2 arányban fog történni, vagyis egy koro-náért 50 banit kap a betétes a Magyaror-szággal már aláírt szerződés szerint

A kifizetésre kerülő összeg egész Er-dély és Bánság területén körülbelül 50-60 millió lejt tesz ki.

Az összeg — amint látjuk — nem nagy, a betétesek száma azonban annál nagyobb, a-kiknek legtöbbször egy-két ezer lejt is nagy segítséget jelentene.

Ebben az ügyben Réthy Imre dr magyar

gazdasági szövetségi képviselő még az év ele-jén interpellációt terjesztett elő a Házban, aminek az lett az eredménye, hogy a Romá-nia és Magyarország között folyó tárgyalá-sok a kormány utasítására befejezést nyer-tek és most már csak a pénz kifizetése van hátra. Az átutalást azonban hátráltatja az a körülmény, hogy

a magyar állam addig nem akarja a megfelelő összegeket kiutalni, amíg meg-állapodásra nem jut Jugoszláviával és Csehszlovákiával.

Legújabb intervenciója alkalmával a posta vezérigazgatósága közölte Réthy dr-al, hogy legjobb esetben is csak egy év múlva kerül-het sor a betétek kifizetésére. A pénzügy-minisztérium ugyanis csak a költségvetés keretében hajlandó az ügy pénzügyi részét likvidálni s mivel az új költségvetés már el-készült és érvénybe is lépett, várni kell a jövő évi költségvetésig. Akik tehát vártak tizenhárom évig, várhatnak még egy évet — gondolja bizonyára a pénzügyminiszte-rium. Álláspontnak ez is álláspont.

Hetvenkét áldozata van a tengerbe zuhant Acron léghajó katasztrófájának

A tengerbe esett a J. 3. léghajó is, amelynek kilenc embere pusztult el

Newyorkból jelentik: Az Acronnak az amerikai légiflotta legnagyobb egységének katasztrófája mély megrendülést keltett az egész világon. Az óriási léghajó olyan bor-zalmas erővel zuhant a tengerbe, hogy tel-jesen összetört. A hivatalos megállapítás szerint csak 1 tisztet és 2 matrózt lehetett megmenteni.

72 ember a tengerbe pusztult.

Az Acron fedélzetén volt Mafert tengernagy a légiflotta parancsnoka és ő is odaveszett.

Az első hivatalos jelentést File sorhajó-hadnagy, a léghajó másodparancsnoka ad-ta le rádióon és a következőket közölte:

— Este 10 órakor több villámcsapás cik-kázott a léghajó körül, de nem volt tulságos nagy vihar. Nemsokára az Acron 16 ezer láb magasságban járt és egyszerre hirtelen süllyedni kezdett. Terheket dobtunk ki a léghajóról, de ez sem használt, mert hirtelen az Acron 1600 láb magasságba süllyedt. — Újabb teherkidobás következett, de az sem segített. Három perc múlva a vihar gócpont-jába kerültünk. Az egész legénységet a fe-délzetre rendeltük. Az Acron már annyira süllyedt, hogy a hátsó része már érintette a tenger vizét. Közben a kormánykerék ké-szülék felmondta a szolgálatot és a léghajó rettenetszerű erővel a tengerbe zuhant. — A villanyfényénél egyes uszó pontokat vettem észre a tenger hullámai között.

Roosevelt elnök az Acron szerencsétlen-sége alkalmával a világ minden részéről kap-ta a részvétlétviratokat. Hindenburg elnök, Hitler kancellár, Göring légügyi miniszter, az angol tengerészeti minisztérium fejezék ki részvétüket. Az angol rádióleadó állá-sok a gyász jeléül kedden egyperces szünet-t tartottak.

Newyorkból jelentik: Heis képviselő kedden az amerikai parlamentben mondotta, hogy az Acron katasztrófáját kommunista szabotázs idézte elő, amelyet a léghajó építé-se közben támasztottak. A képviselő fel-szólította a kormányt, hogy azonnal indítsa

meg a szigorú vizsgálatot.

Newyorkból jelentik: Kedden még egy léghajó katasztrófa történt az Egyesült Ál-lamokban. A J. 3. jelzésű kistipusú léghajó miközben az Acron szerencsétlenségének színhelyén az áldozatok után kutatott, a tengerbe zuhant. A 11 főnyi személyzetből csak kettőt sikerült kimenteni a tengerből, 9 ember a hullámokba pusztult.

Párisból jelentik: A kettős léghajó ka-tasztrófával részletesen foglalkozott a világ sajtó, ezalatt azonban Franciaországban is lezuhant egy léghajó.

Az E. 9. jelzésű léghajó, amely a fran-ciák egyetlen nagyobb egysége, Rochefort-ban szállt fel, hogy a tenger irányában próbarepülést végezzen. Utközben azonban viharba került és leszállani kényszerült.

A kikötés pillanatában azonban olyan nagy erővel ütődött a földhöz, hogy a léghajó kettévált és többen megsebesültek.

Felmentette a törvényszék a szalontai árvízszabályozás társulat főmérnökét

Tegnapi számunkban ismertettük már röviden azt a nagyjelentőségű pert, amely-nek középpontjában Héger János, a Fekete Körös árvízszabályozó társaság ügyvezető főmérnöke állt, akit nagyszámú pénzek el-sikkasztásával vádoltak meg. Az érdekes bűnperben rengeteg tanut hallgattak ki és másfél napi tárgyalás után tegnap délelőtt hirdetett ítéletet a nagyváradi törvényszék Nesselrode-Pop tanácsa.

A törvényszék nem találta bűnösnek Héger főmérnököt és felmentette a vád s annak következményei alól.

Az indoklás leszögezi, hogy a vád nem bizonyult igaznak és a főmérnök, ha nem bocsátják el, idejekorán rendezi az ügyeket.

Három angol tisztet raboltak kínai banditák

Egymillió aranydollárt és 100 ágyut követelnek váltságdíjúl

Mukdenből jelentik: Kínai emberrabló banditák a napokban magukakl hurcolták három angol tisztet.

A banditák most értesítették a mukdeni angol konzulátust, hogy ápr. 10-éig mindhárom tisztet agyonlövők, ha a teleteket tartalmazó üzenetükre nem kapnak választ.

A banditák váltságdíjúl egymillió arany dollárt, száz ágyut, ötezer gránátot, 100 gépfegyvert és 10 ezer töltényt, ezen pisztolyt és ehhez való százezer töltényt tízezer löfegyvert kívánnak.

Az angol kormány kérelmére japán cirkalok indulnak a banditák üldözésére.

lapítanók, hogy számos tanu nem is tudott a vádban foglalt merényletekről mindaddig, amíg az említett bíró maga elé nem idézte őket. A bíró azután mindegyiknek lediktálta, hogy a főtárgyaláson mit kell vallaniok.

A védők e megállapítások után újabb beadvánnyal fordultak a washingtoni állami bírósághoz, amely

most helyt adott kérésüknek és elrendelte a per újrafelvételét.

A hamis tanukkal operáló bíró ellen már nem lehet eljárni, mert időközben meghalt.

Jogerősen jóváhagyta a központi revíziós-bizottság a váradi főmérnök választást

Ismeretes, hogy amikor Nagyvárad város vezetésége, a dr. Egry Gergely elnöksége alatt álló interimár bizottság Faur Emil mérnököt városi főmérnökké választotta. A választás ellen a nagyváradi mérnökegyesület több tagja felebbezést jelentette be a temesvári revíziós bizottsághoz, amely a felebbezéseket azzal az indokkal utasította el, hogy a felebbezők nincsenek érdekelve a választás ügyében, mivel ők nem pályáztak.

A temesvári revíziós bizottság határozatának kihirdetése után azok a mérnökök, akik érdekelve voltak, a központi revíziós-bizottsághoz felebbeztek.

Tegnap érkezett le a városhoz a központi revíziós bizottság határozata. A második foku fórum. szintén

elutasította a főmérnökválasztás elleni felebbezéseket.

Ezek szerint tehát Faur Emilnek Nagyvárad város főmérnökévé történt megválasztása jogerőssé vált.

Halálra ítélték egy amerikai munkásvezért

A bünper vezető bírāja erőszakolta ki a terhelő valomásokat

Newyorkból jelentik: A legfelsőbb aliami bíróság elrendelte Tom Mooney, volt amerikai szocialista munkásvezér bünperének újrafelvételét. Tom Mooneyt még Amerikának a világháborúba való beavatkozása előtt tartóztatták le azzal a gyanúval terhelten, hogy része volt a Sanfranciskóban 1916 évben elkövetett bombamerényletekben. — Már akkoriban szélteben azt hangoztatták, hogy a szocialista pártvezért politikai okokból keverték bele a merényletekbe, mert az amerikai háborús ipar nagy fellendülése folytán, amikor az általános drágulás megindult a munkabérek felemelését kérte. A munkásvezér szerencsétlenségére éppen ebben az időben történtek sorozatos szabotázsok és merényletek s a gyárosoknak könnyű volt azt a látszatot keltetni, hogy ezekben Mooney-

nek is része van. A munkásvezér a főtárgyaláson állandóan ártatlanságát hangoztatta ellene vallottak, úgyhogy halálra ítélték.

A halálos ítéletet kegyelmi úton életfogytiglani fegyházra változtatták át és Tom Mooney azóta börtönben ül.

Több ízben tett kísérletet perének újrafelvételére, azonban ezek mindeddig hiábavalóknak bizonyultak.

Néhány hónappal ezelőtt híre járt, hogy a Mooney-per egyik koronatanuja halála előtt, lelkiismeretfurdalásaitól gyötörve, tanuk előtt jegyzőkönyvbe vétette, hogy

a bünper vezető bírāja bírta rá, hogy terhelő vallomást tegyen a vádlott munkásvezér ellen.

A védők e vallomás alapján utána jártak a többi tanu adatainak is, és sikerült megál-

STRASSNOFF IGNÁC

világhírű kalandor-király izgalmas szélhámossága

36

Szerényen, amennyire ez egy huszártisztől kitelik, leültem egy asztalhoz és egy üveg Pommeryt rendeltem. Valamelyik lány ült mellém, mert mindnyájan nagyon szépetek, hiszen amelelt, hogy gavallér voltam veük szemben, igazi barátjuk voltam és amelelt szerelmet nem kívántam tőlük sohasem.

Mialatt a leánnyal beszélgettem az a társaság, amelyben a tulajdonosnő csinálta a honnöröket, összeszedelőzködött s elment. A lokál egyetlen komoly és értékes vendége én maradtam.

A tulajdonosnő kitűnő színésznő módjára rövid idő alatt odajátszotta magát az asztalomhoz és kitűnő örömmel üdvözölt:

— Jó estét gróf ur, de rég nem láttam magát!

Ezt el is hittem neki és rövidesen meleg beszélgetésbe ereszkedtünk. A lokál egy félóra alatt teljesen kiürült, mire a tulajdonosnő azt a prozopozíciót tette, hogy vonuljunk be egy szeparéba, hiszen két óra múlva záróra van és a helyiséget nyitva tartania tulajdonképpen nem szabadna, de hát ha esetleg rendőr jönne, ő elintézné, ha pedig rendőrtiszt vetődne be, az a gróf ur szórakozását — ha halkan a szeparé zárt ajtaja mellett történne — úgy sem zavarná meg.

A szót tett követte és rövidesen elértem a szívem régi vágyát, szépséges barátnőmmel bizalmas kettesben lehettem egy szeparé ölében...

Csakhamar szerelmi tőrre terelődött át a társalgás és rövid félórás beszélgetés után a szépasszony biztató ígéretet tett egy leg-

közelebbi találkozásra.

Végre négy óra után úgy tettem, mint-ha haza akarnék menni, mire a szépasszony fordította meg a szót azzal, hogy talán most már nem érdemes hazamennem. Nem is mentem haza. A szépasszony abban a házban lakott, amelyben a helyiség volt és a szeparéban megrendezett mulatozást most már a lakásán folytattuk...

Fényes nappal volt már, mikor újból az uccára kerültem. Ott álltam az Andrassy-ut és Nagymező-ucca sarkán huszárkapitányi egyenruhában. Nagyon veszélyesnek éreztem a helyzetemet az uniformisban és elhatároztam, hogy azonnal kocsiba szállva hazahajtatok. Ekkor vettem észre, hogy nincs nálam egyetlenegy szivar sem, szivar nélkül pedig egy tapodtat sem tudtam menni. A ház kapujával szemközt, az Andrassy-ut másik oldalán volt egy trafik. Idecsörtettem néhány szivarért.

Ahogy a pult előtt állok és ropogtatom a szivarokat, hogy pettyest, világosat és szárazat tudjak kiválasztani, egyszerre mellem áll egy civil ur:

— Szervusz Náci! — köszöntött rám.

Felnézek. Bérczi Béla rendőrtanácsos volt, híres budapesti rendőr, aki mint minden embert Budapesten, engem is kitűnően ismert. Igyekeztem elfogulatlanul visszaköszönni, mintha nem is lenne uniformis rajtam, de Bérczi Béla szigorú szemekkel mért végig. Éreztem, hogy ebből baj lesz! Igyekeztem minél hosszabb ideig válogatni a szivarokban és Bérczi Béla valóban előbb jött

ki a trafikból, mint én...

Amikor kiléptem, körülnéztem fiaker után, amikor valaki megszólított:

Sarkadi államrendőrségi detektív, régi jó ismerősöm.

— Tessék velem jönni a kerületi kapitányságra! — mondta diszkrétén.

— Ugyan mért menjek? — válaszoltam Engedj haza, nem aludtam egész éjszaka.

— Nem lehet Strassnoff ur — mondta. — ta Sarkadi — nem csinálhatok semmit! Bérczy rendőrtanácsos utasítására kell előállítanom magát!

A kapitányságon Gyalokay rendőrtanácsos elé állítottak. Ez is jól ismert az éjszakai életből.

— Minek vetted fel az uniformist? Megint valami szélhámosságon törted a fejedet bizonyára.

— Egy szépasszonyt akartam meghódítani! — válaszoltam szemrebbenés nélkül.

— Ne mondj ilyeneket Náci! — hitetlenkedett a rendőrtanácsos.

— De én bebizonyítom!

Egy félóra múlva az inasom csöngetett be a szépasszony lakására. A nagyságos asszonnyal akart beszélni és mikor kijött az előszobába, azt kérdezte tőle:

— Nagyságos asszonyom, a gróf ur azt kérdezteti, hogy nem hagyta-e véletlenül itt ma éjszaka az aranyóráját?

— Nem hiszem fiam — felelte a szépasszony, de azonnal megnézem. Besietett a hálószobába s néhány perc múlva visszajött.

— Bizonyára másutt hagyta el a kapitány ur — mondotta sajnálkozóan.

És tíz perccel később a detektív, aki az inasom szerepét játszotta, jelentette a rendőrtanácsosnak, hogy a szépasszony nem is tagadta, hogy nála voltam az éjszaka.

Most már csak egy dolog volt hátra. A rendőrtanácsos hazaküldtetett a lakásomra polgári ruhákért és egyenruha tiltott viselése címén megbüntettetett husz pengőre. Az uniformisomat nem kobozta el, azonban a kardot igen... Nagyon megtetszett neki...

• Vége —

Leányszöktetés éjszaka, autón, a mama tudta nélkül,-de a végén mégis minden rendbe jön

Egy lugosi fiatalember, aki éveken át szerette választottját, megvárta,
amíg a lány is nagykoru lett s azután diszpenzációval megesküdött

A mama kétségbeesése boldog örömmé változott

Nagyvárad, ápr. 6.

Es még mondja valaki, hogy kiveszett ma minden romantika. Hogy ma nincsenek vállalkozó szellemű fiatalember, akik hajlandók lennének a leányszöktetés rizikóját vállalni.

Ime a példa: László Pál lugosi tisztviselő és jómodu fiatalember minden külön értesítés helyett és bejelentés nélkül megszöktetett autón egy nagyvárad urileányt, akivel Lugoson hétfőn délelőtt az anyakönyvezető előtt házasságot kötött.

A romantikus leányszöktetés hátterében több éves szerelem húzódik meg, amely a szülői akadályok ügyes kiparizásával végül is a legteljesebb boldogsággal végződött.

Menekülés a csók elől...

Özvegy Kovács Sándorné pár esztendővel ezelőtt telepedett le Nagyváradon. Nem azért távozott el viruló, szőke, csodaszép leányával Lugosról, mintha ott a gazdasági viszonyok mostohák lettek volna.

Az ok sokkal egyszerűbb volt. És pedig az, hogy Kovács Ilusnak hosszú időn át udvarolt László Pál lugosi fiatalember és idők folyamán ez az udvarlás mindkét fél részéről komoly szerelemmé fejlődött. A fiatalok azt tervezték, hogy megházasodnak. Am a szerelem tervez és a — mama végez. Meg pedig alapos munkát. Özvegy Kovácsné ugyanis egy szép napon a következőket jelentette ki a leánya előtt:

— Ebbe a házasságba pedig nem egyeztem bele, mert Pál könnyelmű gyerek és téged boldogtalanná tenne. Én pedig nem akarom, hogy az én leányom boldogtalan legyen.

Érdekes, ezt egy mama sem akarja.

Igy hát Kovács Sándorné sem akarta. Még özvegyen sem. Egyszerűen telpakolta a leányát és Nagyváradra utazott.

Ut a boldogság felé...

A mamának legalább az volt, amikor megérkeztek Nagyváradra. Most már bizonyos volt abban, hogy a leánya és László Pál magántisztviselő között mindennek vége. Kovács Ilus egy itteni vállalatnál kapott állást és teljesen beletemetkezett a munkába. Szegény nagyon boldogtalan volt.

Aztán megjött az első levél Lugosról. A Pali írta. Szép szerelmes sorok voltak ezek. És jöttek a többi levelek is. A forró vallomások. Persze nem Kovács Ilus címére, mert akkor a leveleket nem kapta volna meg. A posta restante szerepét Kovács Ilus egyik barátja vállalta. Egyik levél jött, a másik ment. Egy-egy levélre egy hat lejes és egy-egy egylejes repülőbélyeget ragasztottak. A román posta Lugos és Nagyvárad között sokat keresett.

Szöktetés Váradról autón késő éjszaka

Hogy a levelekben mi minden volt: nem tudjuk pontosan. Tény azonban, hogy László Pál az elmúlt vasárnap váratlanul megérkezett Nagyváradra.

Este Kovács Ilus így bucsuzott el édesanyjától:

— Mamuska édes, este elmegyek a mozi...

A mamának nem volt semmi kifogása. Csak ennyit mondott:

— De ne gyere későn haza!

Kovács Ilus azonban egyáltalán nem ment haza vasárnap este. De még hétfőn

sem. Sőt a következő napon sem. Mert közben mindössze ennyi történt: Kovács Ilus és László Pál között elhatározással még vasárnap este autóra ültek és meg sem álltak Lugosig, ahol hétfőn délelőtt az anyakönyvezető előtt diszpenzációval, miután mindketten nagykorúak voltak: Örök hűséget esküdtek egymásnak.

A fiatalság mindig optimista...

„Elrabolták a leányomat!...

Özvegy Kovács Sándorné kétségbeesve kutatott Nagyváradon a leánya után. Felkereste Selegeanu magán detektív főnököt:

— Elrabolták a leányomat! — sópánkodott.

A magán detektív nyomban érintkezésbe lépett a budapesti, bukaresti és kolozsvári rendőrségekkel, vajjon nincs-e valahol ott a leány, de mindenünnen tagadó választ kapott.

Végül is Lugosra utazott, ahol azután megkerült Kovács Ilonka. Azaz pardon: László Pálné nagyságos asszony.

Erről Selegeanu hazaérkezve nyomban jelentést tett Kovács Sándornénak, aki összezapta a kezét:

— Lehetetlen. Ez nem lehet.

— Akkor nincs más hátra — mondotta Selegeanu — minthogy a nagyságos asszony velem együtt Lugosra utazzék.

Igy is történt. Kovács Sándorné leutazott Lugosra. És amikor meglátta a leányát és a nagy kényelemmel berendezett háromszobás lakást az összes mellékhelyiségekkel mit tehetett mást, minthogy: bejegyeztette a házasságba.

A fiatalok boldogsága most teljes.

A mama is leutazik Lugosra.

A fiatalokhoz.

(—may).

Sztrájkba léptek a párisi egyetemi hallgatók

A rendőrség zavarta szét a zajongó diákokat

Páris, ápr. 6.

A párisi egyetemi hallgatók sztrájkba léptek. A sztrájk oka az a kormányrendelet, amely megszorítja a tisztviselő kinevezéseket. Az egyetem előtt a diákság teg-

nap zajos tüntetést rendezett, amelynek a rendőrség vetett véget. Az egyetemek újabb intézkedésig a husvét utánig zárva maradnak.

Leégett a toulousi rádió leadó állomás

A tüzet -- valószínűleg -- eldobott cigaretta okozta

Toulouse ápr. 6.

Az elmúlt éjszaka leégett Toulouse rádió leadó állomása és belső berendezése teljesen elpusztult. A tüz a leadó állomás első adó-termében ütött ki, amikor azt a szimfonikus zenekar tagjai elhagyták. Az előadó

teremből hatalmas lángnyelvek csaptak ki, majd a tüz áttért a szomszédos termekre is. Az éjszakai órákban az egész épület már lángokban állott. A tűzvizsgálat megállapította, hogy a tüzet eldobott cigaretta okozta.

Asszony és ital

Megfojtotta elvált feleségét egy fiatal gazda mert a bíróság magas tartásdíjra kötelezte

A csernovici törvényszék 15 évi súlyos börtönre ítélte a gyilkost

Csernovic, ápr. 6.

Szenzációs bűnpert tárgyalt tegnap a csernovici esküdtszék. Galan Konstantin volt a vádlott, aki feleségét még a múlt év októberében megfojtotta. Galan még 1920-ban kivándorolt Amerikába, ahol tekintélyes vagyonra tett szert. Két évvel ezelőtt hazaérkezett szülőföldjére Kucsurba, ahol több száz ezer lejes befektetéssel nagy mintagazdaságot létesített. Szorgalmasan dolgozott, de egy idő múlva ivásnak adta magát és szerelmi viszonyt kezdett a falu egyik leányával. Ebből a házasságából törvénytelen

gyermek is született. Felesége látván ezeket a kicsapongásokat, válókeresetet adott be ellene. A bíróság el is választotta őket és az asszony részére magas tartásdíjat állapított meg. Ez annyira feldühösítette Galant, hogy bosszút forralt. Egy éjszaka belopódzott volt felesége lakásába s megfojtotta. A bestiális gyilkos azzal védekezett, hogy tettét önkívületi állapotban követte el. Ennek dacára az esküdtszék 15 évi súlyos börtönre ítélte.

Az új törvényjavaslat szerint

Moratóriumot élveznek a városi ingatlan tulajdonosok

A mezőgazdasági adósságok fizetésére 5 éves moratórium lenne

Bukarest, ápr. 6.

A konverziós javaslat legújabb formája szerint ötéves moratórium engedélyeztetik a konverziós törvényt módosító törvény 4-ik szakaszában említett mezőgazdasági adósságok számára, azon kötelezettséggel, hogy ezek minden év októberében 15-én kétszázalék kamatot fizetnek, az 1933. április elsején létező egész adósság után. Ez alól bizonyos kivételeket állapít meg a javaslat. A városi adósságokra nézve azok a háztulajdonosok, akiknek törvényhatósági városokban maximum 80.000, más városokban 40.000 lej adóztatható jövedelmük van, házaik után nem perelhetők, ha házaikat 1919. jan. 1. és 1931. dec. 31. között építették s az

nekik ennyi idő alatt lakásul szolgált és ha felajánlják a hitelezőknek, hogy adósságukat öt egyenlő, évenként nov. elsején fizetendő részletben a Nemzeti Bank skontójának megfelelő kamattal kifizetik. Továbbá, hat hónapi moratóriumot ad a javaslat 6-ik szakasza mindazoknak a városi és falusi ingatlan-tulajdonosoknak, akik nem tartoznak a fenti kategóriákba és adósságuk egyévi globális adó alá eső jövedelmüket meghaladja, de csak akkor, ha felajánlják adósságuk három egyenlő részletben, minden év nov. elsején történő fizetését, a Banca Nationala skontóját kétszázalékkal meghaladó kamattal, vagy ha vagyonuk negyötöd részét átengedik hitelezőiknek.

Május 2-ára összehívják a porosz országgyűlést

Addig a birodalmi biztos intézi továbbra is az ügyeket

Berlin, ápr. 6.

A német fővárosban tegnap olyan hírek terjedtek el, hogy szombat délelőttre összehívják a porosz országgyűlést, amelyen megtörténik a porosz miniszterek megválasztása. A kormányhoz közel álló körök azt is tudni vélik, hogy a porosz miniszteriumot ugyanazokkal a jogokkal ruházzák fel, mint Hitler Adolf kormányát.

Kherl a porosz országgyűlés elnöke azonban visszavonta a porosz országgyűlés összehívását és az erre vonatkozó körlevelet már szét is küldötte az országgyűlés tagjainak. Az újabb értesülések szerint a porosz országgyűlést május 2-ára hívják össze, ekkor nevezik ki a miniszterelnököt is. Addig a birodalmi biztos intézi az ügyeket.

A szenzáció elült, következnek az üzlet

Skodák újabb megállapodást akarnak kötni a hadsereggel

Bukarest, ápr. 6.

A pilseni Skoda-művek bizottságot küldtek Bukarestbe. A bizottság tagjai tanulmányozni fogják a kincstár által adóeltérési miatt kirótt 65 millió bírság ügyét és könyveik megállapításai alapján a bírság kivétel

sét megfelelőbbézik. Egy másik speciális bizottság azzal a feladattal jött Bukarestbe, hogy a hadiszerszállításokra vonatkozólag újabb megállapodást kössenek, miután az eddigi megállapodások ellen kifogások merültek fel.

Roosevelt Amerika elnöke takarékoságból leszállította a hadirokkantak illetményeit

Newyork, ápr. 6.

Roosevelt rendkívüli takarékosági intézkedést léptetett életbe, amely szerint az Egyesült Államok hadirokkantjainak a já

randóságát 450 millió dollárra szorítják le. Észak Amerikában összesen 406 ezer a hadirokkantoknak a száma.

Amerika nem engedi el a háborús adósságokat

— mondotta Párisban Norman Davis Amerika megbízottja

Páris, ápr. 6.

Amerika fődelegátusa Norman Davis pár napos londoni tartózkodása után Párisban tárgyalásokat folytatott a vezető francia politikusokkal. Norman Davis tárgyalásait nagy figyelemmel kísérik, annál is inkább, mert a kontinensen való megjelenése azt igazolja, hogy Amerika felhagy eddigi

tartozkodó politikájával és közvetlenül vesz részt az európai ügyek megoldásában.

A tanácskozásokról hivatalos jelentést nem adtak ki. Norman Davis azonban magához kérette a sajtó képviselőit, akik előtt érdekes nyilatkozatot tett.

Nyilatkozatában utalt arra, hogy tárgyalásai folyamán érintette a leszerelés kér

dését, majd a világgazdasági konferenciára vonatkozólag folytatott tanácskozásokat, a miknek során bejelentette, hogy azért utazott Párisba, mert a világgazdasági konferencia összehívását meg kell előznie egy előzetes értekezletnek.

Norman Davis ezután megemlékezett a háborús adósságok kérdéséről. Kijelentette, hogy azok a hírek, mintha Roosevelt elnök hajlandó a háborús adósságok elengedésére, nem felelnek meg a valóságnak. Mindezt erre vonatkozó törekvést a washingtoni kongresszus visszautasít.

— A háborús adósságok elengedése amúgy sem járulna hozzá a gazdasági élet enyhüléséhez! — mondotta Norman Davis.

Életfogytiglani fegyház — kémkedésért

Kattowic, ápr. 6.

A kattowici hadbíróság életfogytiglani fegyházra ítélte Stanislas Paruzel kereskedőt. A kereskedőt még a múlt évben tartóztatták le, mert a szovjet javára kémkedett, terjedtek el, hogy szombat délelőttre össze

Keserűső helyett sóskaavat ivolt meg egy tisztiszolga

Bukarest, ápr. 6.

Tegnap tragikus szerencsétlenség történt. Pavel kapitány tisztiszolgája Craciun Nicolae a drogériában ment keserűsőt vásárolni. Itt azonban tévedésből sóskaavat adott. A fiú a nagy adag sót feloldotta egy fél pohár vízben és egy hajtásra megitta. Fár perc múlva irtózatossá kinjai támadtak, majd rövid szenvedés után meghalt. Az eljárás megindult a drogéria tulajdonosa ellen.

FILMPALACE

Péntek, Szombat

Szerelmes ifjúság

A mai fiatalok élete filmen. Főszerepben Ramon Novarro, Ralph Graves, Madge Evans. Szenzációs football meccs

APROHIRETSEK

Egy hirdetés 10 szög 15 lej. Hat napon keresztül hozott hirdetés pedig 60 lej.

LACIKONYHA és hajóhinta eladó. Ertekezni ugyanott Krammernél. Nagypiac-téren. 395

MARGITTAN a Főtéren, 30 éves mérsáros és hentesüzlet teljes berendezéssel jég-készlettel együtt haszonbérbe azonnal kiadó. Érdeklődni lehet Micskey Antal Margitta (Bihar-megye). 364

ZSAK előrajzolva, fonallal együtt (szőnyeghez) legolcsóbban Székelynénél, Royallal szemben. 208

MINDENEST feltétlenül hosszú bizonyítvánnyal keres Fehér, Körös ucca 12.

MINDENES szakácsnőt csakis hosszú bizonyítvánnyal keres kereskedő asszony, május elsejére. Csakis feltétlenül megbízható, teljesen önálló jobb egyén jöhet számításba. Kellemes, nyugodt otthon biztosítva. Cim a kiadóban.

RÉSZLETÜZLETBEN jártas egyének magas jutalékkal felvétetnek. Cim a kiadóban. 397

MEGBIZHATÓ munkanélküli iparosok állandó biztos keresethez juthatnak. Cim a kiadóban.

FIATAL mindenféle leány, jó bizonyítvánnyal felvétetik. Aradi ut 3.

ELADÓ ebédő, háló, konyha és spájz berendezés, jég szekrény, csillárok, üvegfalak edények, belső kirakat, Wertheim kassza. Bulyovszky ucca 10. 397

PASZTOR-NYOMDA, ORADEA